Judikatūras krājums

TIESAS SPRIEDUMS (trešā palāta)

2025. gada 1. augustā *

Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu – Brīvības, drošības un tiesiskuma telpa – Tiesu iestāžu sadarbība krimināllietās – Direktīva (ES) 2016/343 – 6. pants – Pienākums pierādīt apsūdzētās personas vainu – Eiropas Savienības Pamattiesību hartas 47. panta otrā daļa – Tiesības uz piekļuvi neatkarīgai un objektīvai tiesai – Apsūdzība, ko prokuratūra tiesas sēdē daļēji atsaukusi – Tiesas pienākums lemt par tiem apsūdzības raksta elementiem, kas tiesas sēdē nav uzturēti

Lietā C-404/24 [*Dimnev*] [i]

par lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu saskaņā ar LESD 267. pantu, ko *Sofiyski gradski sad* (Sofijas pilsētas tiesa, Bulgārija) iesniegusi ar 2024. gada 10. jūnija lēmumu un kas Tiesā reģistrēts 2024. gada 10. jūnijā, kriminālprocesā pret

KP,

piedaloties –

Sofiyska gradska prokuratura,

TIESA (trešā palāta)

šādā sastāvā: palātas priekšsēdētājs K. Likurgs [*C. Lycourgos*] (referents), tiesneši S. Rodins [*S. Rodin*], N. Pisarra [*N. Piçarra*], O. Spinjana-Matei [*O. Spineanu-Matei*] un N. Fengers [*N. Fenger*],

ģenerāladvokāts: Ž. Rišārs Delatūrs [*J. Richard de la Tour*],

sekretārs: A. Kalots Eskobars [*A. Calot Escobar*],

ņemot vērā rakstveida procesu,

ņemot vērā apsvērumus, ko snieguši:

– KP vārdā – *D. L. Kamenova*, *advokat*,

– Nīderlandes valdības vārdā – *M. Bulterman* un *C. Schillemans*, pārstāves,

* Tiesvedības valoda – bulgāru.

[i] Šīs lietas nosaukums ir izdomāts. Tas neatbilst neviena lietas dalībnieka reālajam personvārdam vai nosaukumam.

– Eiropas Komisijas vārdā – *M. Wasmeier* un *I. Zaloguin*, pārstāvji,

ņemot vērā pēc ģenerāladvokāta uzklausīšanas pieņemto lēmumu izskatīt lietu bez ģenerāladvokāta secinājumiem,

pasludina šo spriedumu.

Spriedums

1 Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu ir par to, kā interpretēt Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas (ES) 2016/343 (2016. gada 9. marts) par to, lai nostiprinātu konkrētus nevainīguma prezumpcijas aspektus un tiesības piedalīties klātienē lietas izskatīšanā tiesā kriminālprocesā (OV 2016, L 65, 1. lpp.), 6. panta 1. punktu, kā arī Eiropas Savienības Pamattiesību hartas (turpmāk tekstā – "Harta") 47. panta otro daļu.

2 Šis lūgums tika iesniegts kriminālprocesā pret KP par narkotisko vielu glabāšanu un izplatīšanu.

Atbilstošās tiesību normas

Savienības tiesības

3 Direktīvas 2016/343 22. un 23. apsvērumā ir noteikts:

"(22) Pierādīšanas pienākums, lai noteiktu aizdomās turētā un apsūdzētā vainu, gulstas uz apsūdzību, un jebkuras šaubas būtu jātulko par labu aizdomās turētajam vai apsūdzētajam. Nevainīguma prezumpcija tiktu pārkāpta gadījumā, ja pierādīšanas pienākums tiktu pārlikts no apsūdzības uz aizstāvību, neskarot tiesas jebkuras *ex officio* faktu noskaidrošanas pilnvaras un tiesu iestāžu neatkarību, kad tā izvērtē aizdomās turētā vai apsūdzētā vainu, kā arī fakta vai likuma prezumpciju izmantošanu par aizdomās turētā vai apsūdzētā kriminālatbildību. Šādi pieņēmumi būtu saprātīgi jāierobežo, ņemot vērā, cik svarīgs ir attiecīgais jautājums un cik svarīgi ir aizsargāt tiesības uz aizstāvību, kā arī izmantotajiem līdzekļiem vajadzētu būt saprātīgi samērīgiem ar izvirzīto leģitīmo mērķi. Šādiem pieņēmumiem vajadzētu būt atspēkojamiem un jebkurā gadījumā tos būtu jāizmanto tikai tad, ja tiek ievērotas tiesības uz aizstāvību.

(23) Dažādās dalībvalstīs ne tikai apsūdzībai, bet arī tiesnešu un kompetento tiesu uzdevums ir meklēt gan vainu apstiprinošus, gan attaisnojošus pierādījumus. Dalībvalstīm, kurās nav sacīkstes sistēmas, būtu jāvar saglabāt savu pašreizējo sistēmu ar noteikumu, ka tā atbilst šai direktīvai un citiem attiecīgajiem Savienības un starptautisko tiesību aktu noteikumiem."

4 Šīs direktīvas 3. pants "Nevainīguma prezumpcija" ir formulēts šādi:

"Dalībvalstis nodrošina, ka aizdomās turētie un apsūdzētie tiek uzskatīti par nevainīgiem, kamēr nav pierādīta viņu vaina saskaņā ar tiesību aktiem."

5 Minētās direktīvas 6. pantā "Pierādīšanas pienākums" ir noteikts:

"1. Dalībvalstis nodrošina, ka pienākums pierādīt aizdomās turēto vai apsūdzēto vainu ir apsūdzībai. Tas neskar nedz tiesneša vai kompetentās iestādes pienākumu meklēt vainu apstiprinošus un attaisnojošus pierādījumus, nedz aizstāvības tiesības iesniegt pierādījumus saskaņā ar piemērojamām valsts tiesībām.

2. Dalībvalstis nodrošina, ka visas šaubas par personas vainu tiek tulkotas par labu aizdomās turētajam vai apsūdzētajam, tostarp gadījumos, kad tiesa izvērtē to, vai persona būtu jāattaisno."

Bulgārijas tiesības

6 Saskaņā ar *Nakazatelno-protsesualen kodeks* (Kriminālprocesa kodekss), redakcijā, kas piemērojama pamatlietā (turpmāk tekstā – "*NPK*") 14. panta 1. punktu:

"Tiesa [..] lemj, pamatojoties uz savu pārliecību [..]."

7 *NPK* 27. panta 1. punktā ir paredzēts:

"Pēc tam, kad prokurors ir iesniedzis lēmumu par personas saukšanu pie kriminālatbildības, [..] tiesa vada procesu un lemj par visiem jautājumiem lietā."

8 *NPK* 46. pantā ir noteikts:

"(1) Prokurors ierosina un veic kriminālvajāšanu par noziedzīgiem nodarījumiem, kas ir publiskās apsūdzības priekšmets.

(2) Izpildot uzdevumus saskaņā ar 1. punktu, prokurors:

[..]

3. piedalās tiesas procesā kā valsts apsūdzības uzturētājs;

[..]."

9 *NPK* 246. pantā ir noteikts:

"(1) Prokurors sagatavo lēmumu par personas saukšanu pie kriminālatbildības, ja viņš ir pārliecināts, ka ir savākti nepieciešamie pierādījumi [..], lai celtu apsūdzību tiesā [..].

(2) Lēmuma par personas saukšanu pie kriminālatbildības faktu daļa ietver: noziedzīgo nodarījumu, kuru ir izdarījis apsūdzētais [..]

(3) Lēmuma […] par personas saukšanu pie kriminālatbildības noslēguma daļa ietver: [..] nodarījuma juridisko kvalifikāciju [..].

[..]"

10 *NPK* 293. panta redakcija ir šāda:

"Prokurora paziņojums, ka kriminālprocess ir jāizbeidz vai ka ir jāpasludina attaisnojošs spriedums, neatbrīvo tiesu no pienākuma lemt pēc savas pārliecības."

11 Saskaņā ar *NPK* 301. panta 1. punktu:

"Sprieduma pasludināšanas ietvaros tiesa izskata un izlemj šādus jautājumus:

1. vai ir izdarīta darbība, vai to ir izdarījusi apsūdzētā persona un vai tā par to ir vainojama;

2. vai darbība ir noziedzīgs nodarījums un kāda ir tās juridiskā kvalifikācija;

[..]."

Pamatlieta un prejudiciālie jautājumi

12 *Sofiyska gradska prokuratura* (Sofijas pilsētas prokuratūra, Bulgārija) izvirzīja pret KP apsūdzību par to, ka 2022. gada 21. maijā viņš trešai personai pārdevis 0,67 gramu marihuānas paciņu, kas tika glabāta divās dažādās vietās izplatīšanas nolūkā, kā arī divas citas paciņas, kurās attiecīgi bija 1,61 grams un 0,5 grami marihuānas.

13 Apsūdzības rakstā šos trīs faktus prokuratūra, pamatojoties uz *Nakazatelen kodeks* (Kriminālkodekss) 354.a panta 1. punktu, kvalificēja kā narkotiskas vielas izplatīšanu (pirmais nodarījums) un narkotisko vielu glabāšanu izplatīšanas nolūkā (abi pārējie nodarījumi). Šie trīs noziedzīgie nodarījumi tika apvienoti vienā Kriminālkodeksa 26. panta 1. punktā paredzētajā noziedzīgajā nodarījumā, kas kvalificēts kā "atkārtots", par kuru soda ar brīvības atņemšanu uz laiku no diviem līdz astoņiem gadiem, kā arī naudas sodu no 5000 līdz 20 000 Bulgārijas levu (BGN) (aptuveni no 2500 līdz 10 000 EUR).

14 *Sofiyski gradski sad* (Sofijas pilsētas tiesa, Bulgārija), kurā lieta tika nodota izskatīšanai un kas ir iesniedzējtiesa, izskatīja lietu un uzklausīja lietas dalībniekus tiesas sēdē, ievērojot – kā uzskata šī tiesa – sacīkstes principu un tiesības uz aizstāvību. Šajā saistībā KP paziņoja, ka viņš trīs narkotisko vielu paciņas glabājis personiskai lietošanai un šādus izstrādājumus nav pārdevis.

15 Tiesas sēdē pēc pierādījumu vākšanas posma prokurors uzskatīja, ka KP trīs marihuānas paciņas glabājis personiskai lietošanai. Tādēļ prokurors atteicās no dažiem apsūdzības elementiem, proti, par pirmās paciņas pārdošanu trešai personai un par nodomu izplatīt pārējās divas paciņas. Līdz ar to viņš lūdza attaisnot apsūdzēto attiecībā uz šiem elementiem un notiesāt viņu par Kriminālkodeksa 354.a panta 3. punktā paredzēto noziedzīgo nodarījumu, proti, narkotisko vielu glabāšanu, par ko soda ar brīvības atņemšanu uz laiku no viena līdz sešiem gadiem, kā arī naudas sodu no 2000 līdz 10 000 BGN (aptuveni 1000 līdz 5000 EUR). Savukārt KP advokāts lūdza viņu attaisnot saistībā ar būtiskiem procedūras noteikumu pārkāpumiem, kas esot pieļauti, iegūstot pierādījumus kriminālprocesa pirmstiesas stadijā.

16 Iesniedzējtiesa piekrīt prokurora nostājai attiecībā uz apsūdzētā rīcību saistībā ar otro un trešo marihuānas paciņu, bet, pamatojoties uz pašas veikto savākto pierādījumu analīzi, uzskata, ka KP rīcība saistībā ar pirmo paciņu atbilst Kriminālkodeksa 354.a panta 1. punktā paredzētajam

noziedzīgajam nodarījumam, proti, narkotisko vielu izplatīšanai, jo KP šīs paciņas nodevis trešai personai pēc tam, kad tās bija iegādājies, kā bija vienojušies, un sadalījis izmaksas ar šo personu. Tādējādi minētā tiesa uzskata, ka par šo noziedzīgo nodarījumu ir jāpieņem notiesājošs spriedums.

17 Minētā tiesa norāda, ka Bulgārijas tiesību akti, precīzāk, *NPK* 293. pants, pieļauj šādu notiesāšanu pat tad, ja tiesas sēdē prokurora paustais viedoklis ir pretējs. Proti, prokurors apsūdzības rakstā, kas iesniegts krimināllietu tiesai un ko viņš vairs nevarot atsaukt, esot norādījis šīs apsūdzības faktiskos un tiesiskos apstākļus, uz kuru pamata šai tiesai ir jālemj bez iespējas no tā atkāpties, tostarp lemjot par faktiem, kas tajā nav norādīti. Tādējādi krimināllietu tiesai būtu jālemj par apsūdzības raksta pamatotību pēc savas iekšējās pārliecības, un tai nav saistoši lietas dalībnieku argumenti; vajadzības gadījumā tai pēc savas ierosmes jāveic visi vajadzīgie pasākumi, lai konstatētu apsūdzības rakstā minētos faktus.

18 Šajā kontekstā iesniedzējtiesa jautā, vai Direktīvas 2016/343 6. panta 1. punkta pirmais teikums, saskaņā ar kuru "pienākums pierādīt aizdomās turēto vai apsūdzēto vainu ir apsūdzībai", uzliek prokuroram pienākumu ne tikai iesniegt pierādījumus apsūdzības pamatojumam, bet arī norādīt tiesā, ka vaina ir pierādīta. Minētā tiesa uzskata, ka ir apšaubāmi, vai prokurors varētu būt izpildījis pierādīšanas pienākumu, ja tas tiesas sēdē vairs neapgalvo, ka apsūdzētais ir vainīgs.

19 Minētā tiesa uzskata, ka šādos apstākļos pierādījumus par šīs personas vainu noteikti sniedz tiesa. Tādēļ tā jautā, vai tā var, pēc savas ierosmes pārbaudot pierādījumus, uz kuriem ir atsauce Direktīvas 2016/343 6. panta 1. punkta otrajā teikumā, kā arī 22. un 23. apsvērumā, pēc savas iniciatīvas uzskatīt, ka vaina ir pierādīta.

20 Turklāt šī tiesa uzskata, ka papildus šai direktīvai pamatlietā aplūkotajai situācijai ir piemērojams arī Padomes Pamatlēmums 2004/757/TI (2004. gada 25. oktobris), ar ko paredz minimuma noteikumus par noziedzīgu darbību pazīmēm un sodiem narkotisko vielu nelikumīgas tirdzniecības jomā (OV 2004, L 335, 8. lpp.), tādēļ šī situācija ietilpst Hartas piemērošanas jomā, kas definēta tās 51. panta 1. punktā.

21 Tādējādi, tā kā ir jābūt izpildītām prasībām par "objektīvu tiesu" Hartas 47. panta otrās daļas izpratnē, iesniedzējtiesa jautā, vai par objektīvu var uzskatīt tiesu, kura, atkāpjoties no prokurora kopējās nostājas un aizstāvības, viena pati pierādītu apsūdzētā vainu, tādējādi prokurora vietā rīkojoties attiecībā uz noteiktām apsūdzības daļām.

22 Šajā ziņā iesniedzējtiesa uzskata, ka pamatlietā aplūkotā situācija atšķiras no tās, kas analizēta 2023. gada 9. novembra spriedumā BK (Noziedzīga nodarījuma pārkvalificēšana) (C-175/22, EU:C:2023:844, 55.–57. punkts), kurā Tiesa esot uzskatījusi, ka runa ir par objektīvu tiesu. Tā atgādina, ka pamatlietā prokurors ir skaidri norādījis, ka viņš neuztur atsevišķus apsūdzības elementus, tostarp atsevišķus faktiskos apstākļus, lai gan lietā, kurā pasludināts minētais spriedums, tika aplūkota tikai to faktu pārkvalificēšana, par kuriem prokurors nebija sniedzis paziņojumu.

23 Visbeidzot, 1950. gada 4. novembrī Romā parakstītā Eiropas Cilvēktiesību un pamatbrīvību aizsardzības konvencija (turpmāk tekstā – "ECPAK") bija jāņem vērā kā "starptautiskās tiesības", kas minētas gan Direktīvas 2016/343 23. apsvērumā, gan Hartas 52. panta 3. punktā.

24 Eiropas Cilvēktiesību tiesa 2016. gada 20. septembra spriedumā *Karelin* pret Krieviju (CE:ECHR:2016:0920JUD000092608) un 2019. gada 8. oktobra spriedumā *Korneyeva* pret Krieviju (CE:ECHR:2019:1008JUD007205117) esot nospriedusi, ka tiesa nav objektīva, ja prokurors ir bijis

prombūtnē debašu laikā, kurās tika izskatīti jauni pierādījumi. Pirmajā minētajā spriedumā un 2018. gada 6. marta spriedumā *Mikhaylova* pret Ukrainu (CE:ECHR:2018:0306JUD001064408) Eiropas Cilvēktiesību tiesa esot arī nospriedusi, ka tiesa nav objektīva, ja tā pasludina notiesājošu spriedumu prokurora prombūtnē, tādējādi uzņemoties pierādīšanas pienākumu par apsūdzētās personas vainu. No tā izrietot, ka *a fortiori* tiesa uzņemas apsūdzības atbalsta funkciju, ja tā notiesā šo personu, lai gan prokurors, kurš piedalījies tiesas sēdē, ir atteicies no dažiem apsūdzības elementiem.

25 Šajos apstākļos *Sofiyski gradski sad* (Sofijas pilsētas tiesa) nolēma apturēt tiesvedību un uzdot Tiesai šādu prejudiciālu jautājumu:

"Vai valsts likums, saskaņā ar kuru prokurora paziņojums, ka viņš neuztur apsūdzību, neatbrīvo tiesu no pienākuma izspriest lietu pēc būtības, un rezultātā tā taisa notiesājošu spriedumu par apsūdzības daļu, kas nav tikusi uzturēta, ir pretrunā Direktīvas [2016/343] 6. panta 1. punktam kopsakarā ar 22. un 23. apsvērumu un Hartas 47. panta otro daļu?"

Par prejudiciālo jautājumu

26 Iesniedzējtiesas jautājums būtībā ir par to, vai Direktīvas 2016/343 6. panta 1. punkts un Hartas 47. panta otrā daļa ir jāinterpretē tādējādi, ka tiem ir pretrunā tādi valsts tiesību akti, saskaņā ar kuriem krimināllietu tiesai ir jālemj par apsūdzības rakstu pēc savas pārliecības, lai gan prokurors pēc tam, kad tiesas sēdē ir iesniedzis pierādījumus, kas, kā uzskata pēdējā minētā tiesa, ļauj notiesāt apsūdzēto personu par apsūdzības rakstā minētajiem noziedzīgajiem nodarījumiem, attiecībā uz dažiem no minētajā rakstā norādītajiem nodarījumiem lūdz attaisnot šo personu vai viņu notiesāt par mazāk smagu noziedzīgu nodarījumu.

27 Pirmām kārtām, jāatgādina, ka Direktīvas 2016/343 vienīgais mērķis ir ieviest kopīgu noteikumu minimumu un ka tātad ar to nav veikta kriminālprocesa pilnīga un izsmeļoša saskaņošana (spriedums, 2023. gada 8. jūnijs, VB (Aizmuguriski notiesātā informēšana), C-430/22 un C-468/22, EU:C:2023:458, 29. punkts, kā arī tajā minētā judikatūra). Ņemot vērā ar šo direktīvu veiktās saskaņošanas ierobežoto tvērumu, jautājumus, kas tajā nav reglamentēti, regulēt ir valsts tiesību ziņā (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2024. gada 4. jūlijs, FP u.c. (Lietas izskatīšana tiesā, izmantojot videokonferenci), C-760/22, EU:C:2024:574, 28. punkts un tajā minētā judikatūra).

28 Minētās direktīvas 6. panta mērķis ir regulēt pierādīšanas pienākuma sadali, pieņemot tiesu nolēmumus attiecībā uz vainu (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2019. gada 28. novembris, *Spetsializirana prokuratura*, C-653/19 PPU, EU:C:2019:1024, 33. punkts).

29 Saskaņā ar Direktīvas 2016/343 6. panta 1. punkta pirmo teikumu pienākums pierādīt aizdomās turēto vai apsūdzēto vainu ir apsūdzībai. Tiesa jau ir nospriedusi, ka šīs direktīvas 6. panta 1. punkts, kā izriet no minētās direktīvas 22. apsvēruma, nepieļauj, ka minētais pienākums tiek pārnests no apsūdzības uz aizstāvību (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2022. gada 8. decembris *HYA* u.c. (Neiespējamība nopratināt apsūdzības lieciniekus), C-348/21, EU:C:2022:965, 32. punkts).

30 No tā izriet, ka saskaņā ar Direktīvas 2016/343 6. panta 1. punkta pirmo teikumu apsūdzībai ir jāvāc pierādījumi apsūdzības pamatojumam un tie jāiesniedz kompetentajai tiesai.

31 Kā izriet no Direktīvas 2016/343 6. panta 1. punkta otrā teikuma, no šā punkta pirmā teikuma izrietošais pienākums neskar tiesneša vai kompetentās tiesas pienākumu meklēt gan vainu apstiprinošus, gan attaisnojošus pierādījumus.

32 Turklāt, kā izriet no Direktīvas 2016/343 22. apsvēruma, konstatējums, ka nevainīguma prezumpcija tiktu pārkāpta gadījumā, ja pierādīšanas pienākums tiktu pārlikts no apsūdzības uz aizstāvību, neskar tiesas jebkuras *ex officio* faktu noskaidrošanas pilnvaras un tiesu iestāžu neatkarību, kad tā izvērtē aizdomās turētā vai apsūdzētā vainu, kā arī fakta vai likuma prezumpciju izmantošanu par aizdomās turētā vai apsūdzētā kriminālatbildību.

33 No tā izriet, ka saskaņā ar Direktīvas 2016/343 6. panta 1. punktu apsūdzībai uzliktais pienākums sniegt pierādījumus par apsūdzētā vainu neliedz valsts tiesību aktos paredzēt, ka tiesnesim vai kompetentajai tiesai ir neatkarīgi jānovērtē apsūdzētā vaina pēc tam, kad tā attiecīgā gadījumā pati ir meklējusi gan vainu apstiprinošus, gan attaisnojošus pierādījumus.

34 Tas tā ir vēl jo vairāk tad, ja, kā tas ir šajā gadījumā, tiesnesis vai kompetentā tiesa novērtē apsūdzētās personas vainu neatkarīgi no vērtējuma, ko šajā ziņā ir formulējis prokurors, pamatojoties tikai uz pēdējā minētā un aizstāvības iesniegtajiem pierādījumiem.

35 No iepriekš minētā izriet, ka Direktīvas 2016/343 6. panta 1. punktam nav pretrunā šādi valsts tiesību akti, pat ja prokurors pēc tam, kad sniedzis pierādījumus tiesas sēdē, attiecībā uz dažiem apsūdzības rakstā minētajiem faktiem lūdz attaisnot apsūdzēto personu vai to notiesāt par mazāk smagu noziedzīgu nodarījumu.

36 Otrām kārtām, jāatgādina, ka saskaņā ar Hartas 51. panta 1. punktu dalībvalstīm, īstenojot Savienības tiesības, ir jāievēro tajā garantētās tiesības.

37 Šajā ziņā Tiesa ir nospriedusi, ka nevainīguma prezumpcija, uz kuru ir atsauce Direktīvas 2016/343 22. apsvērumā un 6. pantā, nozīmē, ka tiesai, pārbaudot apsūdzētā kriminālatbildību, ir jābūt brīvai no jebkādiem aizspriedumiem un iepriekšēja viedokļa. Tātad tiesnešu neatkarība un objektivitāte ir būtiski nosacījumi, lai nodrošinātu nevainīguma prezumpciju (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2021. gada 16. novembris, *Prokuratura Rejonowa w Mińsku Mazowieckim* u.c., no C-748/19 līdz C-754/19, EU:C:2021:931, 88. punkts).

38 Ikvienas personas tiesības uz lietas izskatīšanu neatkarīgā un objektīvā, tiesību aktos noteiktā tiesā ir viena no Hartas 47. panta otrajā daļā garantētajām pamattiesībām uz lietas taisnīgu izskatīšanu (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2024. gada 29. jūlijs, *Breian*, C-318/24 PPU, EU:C:2024:658, 80. punkts).

39 Tātad ir jānosaka, vai Hartas 47. panta otrajā daļā paredzētās neatkarības un objektivitātes prasības nepieļauj tādu valsts tiesisko regulējumu, kas ļauj krimināllietu tiesai kriminālprocesa noslēgumā notiesāt personu, kura ir apsūdzēta par apsūdzības rakstā minētu noziedzīgu nodarījumu, pat ja prokurors pēc savākto pierādījumu iesniegšanas lūdzis attaisnot šo personu vai to notiesāt par mazāk smagu noziedzīgu nodarījumu.

40 Saskaņā ar pastāvīgo judikatūru šai neatkarības prasībai ir divi aspekti. Pirmais aspekts – ārējais – ietver prasību, lai attiecīgā struktūra pildītu savas funkcijas pilnīgi autonomi, nebūdama pakļauta nekādai hierarhiskai saiknei vai subordinācijai attiecībā pret kādu citu iestādi un nesaņemot jebkādas izcelsmes rīkojumus vai instrukcijas, tādējādi būdama aizsargāta pret ārēju iejaukšanos

vai spiedienu, kas var nelabvēlīgi ietekmēt tās locekļu spriešanas neatkarību un ietekmēt viņu lēmumus (spriedums, 2024. gada 19. decembris, *Vivacom Bulgaria*, C-369/23, EU:C:2024:1043, 30. punkts un tajā minētā judikatūra).

41 Otrais aspekts – iekšējais – ir saistīts ar "neitralitātes" jēdzienu un attiecas uz to, ka tiek saglabāta vienāda distance attiecībā pret strīda dalībniekiem un to attiecīgajām interesēm saistībā ar strīda priekšmetu. Šī aspekta ietvaros ir jāievēro objektivitāte un, izņemot stingru tiesību normu piemērošanu, ir jābūt absolūtai neieinteresētībai strīda atrisinājumā (spriedums, 2024. gada 19. decembris, *Vivacom Bulgaria*, C-369/23, EU:C:2024:1043, 31. punkts un tajā minētā judikatūra).

42 Tādējādi atbilstoši Savienības tiesībās prasītajām neatkarības un objektivitātes garantijām ir nepieciešams, lai pastāvētu tiesību normas, kas tiesību subjektiem ļautu kliedēt jebkādas pamatotas šaubas par minētās struktūras ārēju neietekmējamību un tās neitralitāti attiecībā pret tajā izvērtējamajām interesēm (spriedums, 2024. gada 19. decembris, *Vivacom Bulgaria*, C-369/23, EU:C:2024:1043, 32. punkts un tajā minētā judikatūra).

43 Nevar uzskatīt, ka valsts tiesību akti, kuros krimināllietu tiesai ir noteikts pienākums lemt par apsūdzības rakstu atbilstoši tās iekšējai pārliecībai un situācijā, kad tai nav saistoši prokurora tiesas sēdē paustie vērtējumi par apsūdzētās personas vainu, ir pretrunā šīm prasībām. Proti, šādi tiesību akti, kuru mērķis ir nodrošināt, ka krimināltiesības tiek pilnībā piemērotas un noziedzīgo nodarījumu izdarītāji tiek sodīti, nevar likt apšaubīt šīs tiesas vienādu distancēšanos attiecībā pret lietas dalībniekiem un to attiecīgajām interesēm par strīda priekšmetu vai radīt tiesību subjektiem leģitīmas šaubas šajā ziņā.

44 Jānorāda: tā kā Hartā ir ietvertas tiesības, kuras atbilst ECPAK garantētajām tiesībām, tad Hartas 52. panta 3. punkta mērķis ir nodrošināt nepieciešamo saskaņotību starp tajā ietvertajām tiesībām un atbilstošajām ECPAK garantētajām tiesībām, tomēr negatīvi neietekmējot Savienības tiesību aktu autonomiju. Saskaņā ar Paskaidrojumiem attiecībā uz Pamattiesību hartu (OV 2007, C 303, 17. lpp.) Hartas 47. panta otrā daļa atbilst ECPAK 6. panta 1. punktam. Tādējādi Tiesai jāgādā, lai tās šobrīd izskatāmajā lietā veiktā interpretācija nodrošinātu aizsardzības līmeni, kas atbilstu ECPAK 6. panta 1. punktā garantētajam, kā to interpretējusi Eiropas Cilvēktiesību tiesa (spriedums, 2024. gada 19. decembris, *Vivacom Bulgaria*, C-369/23, EU:C:2024:1043, 28. punkts un tajā minētā judikatūra).

45 Lūgumā sniegt prejudiciālu nolēmumu ir atsauce uz Eiropas Cilvēktiesību tiesas judikatūru, saskaņā ar kuru objektivitātes prasībai, kas izriet no ECPAK 6. panta 1. punkta, ir pretrunā tas, ka krimināllietu tiesai ir pienākums atbalstīt apsūdzību, attiecīgā gadījumā – pēc tam, kad tā pēc savas iniciatīvas ievākusi jaunus pierādījumus, – pasludinot notiesājošu spriedumu, lai gan prokurors nepiedalījās tiesas sēdēs (ECT spriedums, 2016. gada 20. septembris, *Karelin* pret Krieviju, CE:ECHR:2016:0920JUD000092608, 73. un 76. punkts, kā arī ECT spriedums, 2018. gada 6. marts, *Mikhaylova* pret Ukrainu, CE:ECHR:2018:0306JUD001064408, 64. punkts).

46 Tomēr izskatāmajā lietā šai judikatūrai nav nozīmes. Proti, prejudiciālais jautājums attiecas nevis uz jaunu pierādījumu iegūšanu tiesas sēdē pēc tiesas iniciatīvas prokurora prombūtnē vai uz tiesas sēdes rīkošanu viņa prombūtnē – apstākļiem, uz kuriem attiecas minētā judikatūra –, bet gan uz šīs tiesas pienākumu lemt par apsūdzības rakstu pēc savas iekšējās pārliecības situācijā, kad prokurors ir piedalījies tiesas sēdē un kuras vienīgā īpatnība ir tāda, ka, lai gan ir savākti visi pierādījumi, attiecībā uz dažiem no šajā apsūdzības rakstā minētajiem faktiem prokurors lūdz attaisnot apsūdzēto vai notiesāt šo personu par mazāk smagu noziedzīgu nodarījumu.

47 Ņemot vērā visus iepriekš izklāstītos apsvērumus, uz uzdoto jautājumu jāatbild, ka Direktīvas 2016/343 6. panta 1. punkts un Hartas 47. panta otrā daļa jāinterpretē tādējādi, ka tiem nav pretrunā tādi valsts tiesību akti, saskaņā ar kuriem krimināllietu tiesai ir jālemj par apsūdzības rakstu pēc savas pārliecības, lai gan prokurors pēc tam, kad tiesas sēdē ir iesniedzis pierādījumus, kas, kā uzskata šī tiesa, ļauj notiesāt apsūdzēto personu par šajā rakstā minētajiem noziedzīgajiem nodarījumiem, attiecībā uz dažiem no minētajā rakstā norādītajiem nodarījumiem lūdz attaisnot šo personu vai viņu notiesāt par mazāk smagu noziedzīgu nodarījumu.

Par tiesāšanās izdevumiem

48 Attiecībā uz pamatlietas pusēm šī tiesvedība izriet no tiesvedības, kas notiek iesniedzējtiesā, tāpēc tā lemj par tiesāšanās izdevumiem. Izdevumi, kas radušies, iesniedzot apsvērumus Tiesai, un kas nav minēto pušu izdevumi, nav atlīdzināmi.

Ar šādu pamatojumu Tiesa (trešā palāta) nospriež:

Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas (ES) 2016/343 (2016. gada 9. marts) par to, lai nostiprinātu konkrētus nevainīguma prezumpcijas aspektus un tiesības piedalīties klātienē lietas izskatīšanā tiesā kriminālprocesā, 6. panta 1. punkts un Eiropas Savienības Pamattiesību hartas 47. panta otrā daļa

jāinterpretē tādējādi, ka

tiem nav pretrunā tādi valsts tiesību akti, saskaņā ar kuriem krimināllietu tiesai ir jālemj par apsūdzības rakstu pēc savas pārliecības, lai gan prokurors pēc tam, kad tiesas sēdē ir iesniedzis pierādījumus, kas, kā uzskata šī tiesa, ļauj notiesāt apsūdzēto personu par šajā rakstā minētajiem noziedzīgajiem nodarījumiem, attiecībā uz dažiem no minētajā rakstā norādītajiem nodarījumiem lūdz attaisnot šo personu vai viņu notiesāt par mazāk smagu noziedzīgu nodarījumu.

[Paraksti]